

2017

Carta Albă a Tinerilor fără Adăpost din România

Contribuie la

**SUSTAINABLE
DEVELOPMENT
GOALS**

Cofinanțat prin
programul Erasmus+
al Uniunii Europene

Conținutul acestui document este creat în urma întâlnirilor **Grupului de Lucru pentru Tinerii Fără Adăpost**, format din experți ce provin din instituții publice la nivel central și local, precum și din ONG-uri de profil.

Membrii Grupului de Lucru pentru Tinerii Fără Adăpost

Mirela Franciug, Autoritatea Națională
pentru Protecția Drepturilor Copilului și
Adopție

Marcel Sabadoș, Ministerul Tineretului și
Sportului

Georgeta Manchet, Ministerul Tineretului
și Sportului

Flori Costea, Ministerul Muncii și Justiției
Sociale

Gabriela Toma, Asociația Young Initiative

Ionuț Jugureanu, Fundația Parada

Simona Maria Chirciu, Expert

Mihaela Velea, D.G.A.S.P.C Sector 4

Cristina Vlădescu, Fundația Terre des
Homes

Iuliana Alexandru, D.G.A.S.M.B

Ștefania Vintilă, Asociația E-Romnja

Florin Ciobanu, Asociația Junii

Cristina Oprea, CARUSEL

Geta Grigorescu, D.G.A.S.P.C Sector 1

Raluca Dâncu, Asociația Step By Step

Lucian Patilea, D.G.A.S.P.C Sector 6

Notă: Prezentul document nu reprezintă în mod necesar poziția instituțiilor menționate.

Coordonator proiect

Răzvan-Victor Sassu

Facilitare și organizare
asigurată de:

Carmen Marcu, Adela Fenichiu

Bazat și pe cercetări făcute de:

Adela Fenichiu, Eliza Vaș

Cuprins

Carta Albă pentru Tinerii Fără Adăpost din România prezintă o imagine de ansamblu a situației tinerilor fără adăpost, pornind de la problemele principale identificate și continuând cu soluții concrete, precum și recomandări generale. Documentul este menit să stea la baza unor noi politici publice în domeniul persoanelor și tinerilor fără adăpost din România.

1

Introducere în problematică

Considerații generale cu privire la situația tinerilor și persoanelor fără adăpost din România; Apariția Grupului de Lucru pentru Tinerii Fără Adăpost;

2

Probleme Majore Identificate

Problemele principale referitoare la persoanele și tinerii fără adăpost din România și în special din Municipiul București, după cum au rezultat din discuțiile structurate ale Grupului de Lucru;

3

Soluții Potențiale Propuse

Soluții propuse pentru fiecare dintre problemele identificate, ce se pot transforma în politici publice de către autoritățile competente sau pot fi aplicate, unele dintre ele, de către organizații private;

4

Recomandări Generale

Recomandări generale ce pot duce la îmbunătățiri semnificative ale situației și calității vieții persoanelor și tinerilor fără adăpost din România;

Introducere și metodologie

În România peste 162.375 de persoane nu au adăpost, conform Recensământului din anul 2011. Cifre exacte și statistici relevante nu se pot identifica cu ușurință, întrucât specificul problemei face foarte dificilă analizarea statistică a situației. Însă într-o țară în care **40,3% din populația cu vârsta de sub 35 de ani este în risc de sărăcie și excluziune socială¹**, persoanele fără adăpost, și mai ales tinerii fără adăpost, merită o atenție sporită. Deseori, **persoanele fără adăpost trăiesc în condiții dificile, au o speranță de viață scăzută**, iar în cazul tinerilor fără adăpost, există un risc considerabil de a rata reintegrarea în societate și chiar de a ajunge în situații de delincvență.

Tinerii fără adăpost se află momentan într-o “zonă gri”, fiind definiți și tratați diferit de instituțiile abilitate și actorii sociali implicați. Deseori, aceștia intră automat la categoria “adulți” după împlinirea vârstei de 18 ani, ceea ce duce la ignorarea provocărilor și oportunităților specifice tinerilor. Potențialul pe care îl pot avea însă tinerii fără adăpost reintegrați în societate este foarte ridicat, existând **șanse mult mai mari de reinserție socio-profesională** decât în cazul persoanelor fără adăpost adulte care au trăit în această situație un număr ridicat de ani. De asemenea,

cauzele care îi fac pe tineri să ajungă în situația de a fi fără adăpost au deseori caracteristici speciale: violența în familie (în toate formele ei: violență verbală, psihologică, economică, sexuală, emoțională), consumul de droguri sau alcool în exces, neglijența familiei, dar și cazuri specifice de discriminare pe baza orientării sexuale, mulți tineri fiind alungați de acasă din cauza faptului că aparțin minorității LGBT. Astfel, întâlnim atât cazuri în care tinerii părăsesc locuința, ajungând fie pe stradă, fie la persoane din cercul de prieteni (ajungându-se astfel într-o situație de **“hidden homelessness”**), cât și cazuri în care părinții își alungă copiii de acasă.

În același timp, infrastructura serviciilor sociale dedicate persoanelor fără adăpost din România (atât cea din sistemul public, cât și cea din cel privat - ONG, Biserică) este relativ dezvoltată și tehnic răspunde la o mare parte din nevoile existente.

¹ Strategia Națională pentru Tineret 2015 - 2020, adoptată de Guvernul României în data de 14 ianuarie 2015.

162.375

PERSOANE FĂRĂ ADĂPOST
ÎN ROMÂNIA, CONFORM
ULTIMULUI RECENSĂMÂNT

Din păcate, **coordonarea între actorii implicați este foarte scăzută**, ceea ce duce la o scădere dramatică a impactului și a eficienței serviciilor oferite. De exemplu, multe persoane fără adăpost pot beneficia de locuri în adăposturi și de mese gratuite, însă o mare parte nu își doresc să meargă în adăposturi din varii motive (obișnuința pe stradă, imposibilitatea de a utiliza diverse substanțe ori alcool pentru cei cu adicții etc.). La prima vedere, răspunsul poate fi unul negativ și de respingere a acestei atitudini, însă în realitate, la o cercetare mai profundă a subiectului, ne dăm seama că de fapt motivele respective sunt foarte întemeiate pentru o persoană care trăiește în acel mediu și în acele condiții. Astfel, **serviciile trebuie să se adapteze la nevoile reale din teren și să ofere soluții corespunzătoare**, adaptate la situația efectivă.

Pentru a ameliora situația tinerilor fără adăpost, crescând speranța de viață și calitatea vieții acestora, dar și șansele de reintegrare socio-profesională, **sunt necesare pachete de politici publice care să aducă corecții, să nuanțeze, să aducă abordări noi**. În multe cazuri mici ajustări pot duce la efecte majore, nefiind necesare schimbări legislative majore sau o reformă profundă în acest sens în acest moment.

Având în vedere situația existentă, Asociația Young Initiative a demarat în anul 2015 o pre-cercetare cu privire la situația persoanelor și tinerilor fără adăpost din România în general, și din Municipiul București, în special. În urma acesteia, am putut trasa o serie de linii directoare ale problematicei tinerilor fără adăpost și ne-am propus să

lansăm un efort public colectiv pentru a identifica probleme și soluții. Astfel, ne-am dorit să aducem la aceeași masă pentru prima oară instituții și experți cu atribuții în domeniul persoanelor fără adăpost (direct sau indirect), punând bazele **Grupului de Lucru pentru Tinerii Fără Adăpost**.

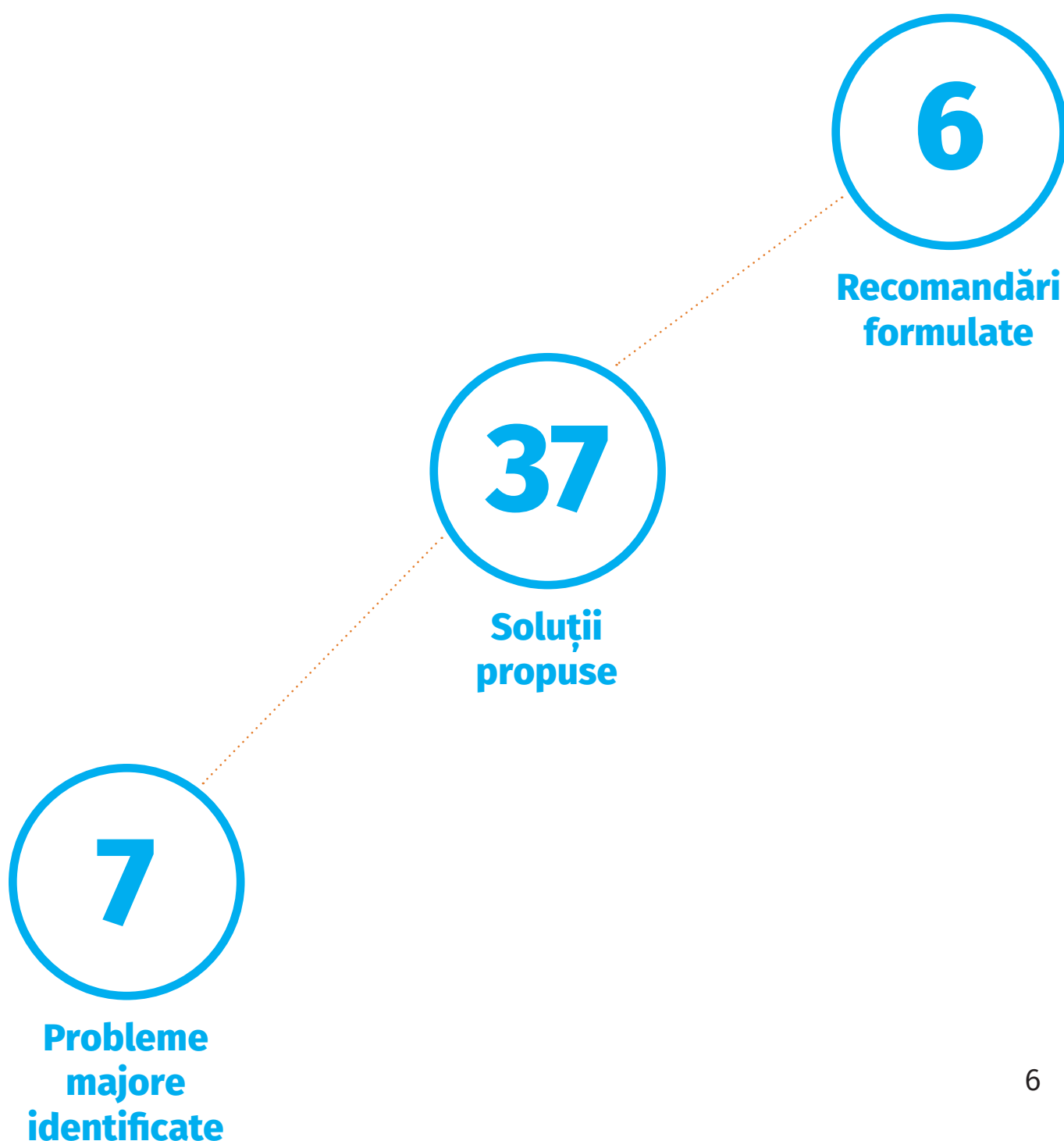
Grupul de Lucru cuprinde reprezentanți din instituții publice și ONG-uri care lucrează cu tinerii fără adăpost sau au tangențe cu acest grup-țintă, creând astfel în primul rând o platformă de comunicare și coordonare pe acest subiect, dar și oportunitatea de a identifica împreună problemele majore existente și potențiale soluții. **Considerăm formarea Grupului de Lucru ca un rezultat în sine** al proiectului și ca un model de bună practică ce poate fi replicat, având în vedere utilitatea discuțiilor avute pentru activitatea de zi cu zi a membrilor acestuia și nevoia extraordinară de comunicare, coordonare și împărtășire de informații pe subiectul tinerilor fără adăpost, nevoie identificată în mod expres cu această ocazie. Cu această ocazie, am descoperit și caracterul motivațional al unor astfel de grupuri asupra membrilor acestuia, creându-se astfel un spațiu de împărtășire, informare și suport.

Considerăm replicarea unei astfel de structuri chiar ca o modalitate de a investi în dezvoltarea resurselor umane din domeniul asistenței sociale, atât la nivel public, cât și non-guvernamental.

Această Carte Albă reflectă concluziile întâlnirilor Grupului de Lucru pentru Tinerii Fără Adăpost, având așadar o relevanță sporită.

Notă 1: Pe parcursul documentului se face deseori referire la “persoane fără adăpost” și nu doar la “tineri fără adăpost”, întrucât o mare parte din problemele și soluțiile menționate acoperă ambele categorii de grup-țintă.

Notă 2: Pozițiile exprimate în prezentul document reflectă discuțiile de grup din cadrul întâlnirilor Grupului de Lucru, precum și cercetările efectuate de către Asociația Young Initiative, fără să angajeze la nivel oficial în mod necesar organizațiile de proveniență.

Probleme Majore Identificate

Grupul de Lucru pentru Tinerii Fără Adăpost a identificat următoarele categorii de probleme majore existente în acest moment, în opinia membrilor acestuia, în legătură cu tinerii și persoanele fără adăpost din România și, cu precădere, din București:

A. Lipsa/Ineficiența programelor de prevenție care să reducă riscul ca o persoană să ajungă în situația de a rămâne fără adăpost

Principalele cauze:

1. Integrare redusă între politicile publice ale diferitelor instituții publice de nivel central și local, ceea ce duce la o slabă armonizare legislativă (de exemplu, un tânăr fără adăpost are acces la programe de reintegrare școlară, însă are nevoie de un domiciliu pentru a beneficia de ele).
2. Viziune îndreptată spre ajutarea persoanelor care deja sunt fără adăpost, mai puțin pe partea de prevenție. În același timp, serviciile oferite de stat încurajează dependența față de sistem, foarte rar existând cazuri de soluționare sustenabilă a problemelor individuale.
3. Restricții de ordin legislativ și birocratic care blochează un mare număr de inițiative ce ar putea sprijini persoanele fără adăpost sau cu risc de a ajunge fără adăpost.

Consecințe:

1. Creșterea numărului persoanelor care ajung să locuiască pe stradă din cauza problemelor financiare temporare.
2. Slaba integrare a tinerilor instituționalizați care împlinesc 18 ani în viața socio-profesională post-instituționalizare, existând riscul ca unii dintre aceștia să nu se adapteze în mod corespunzător sau să devină tineri fără adăpost.
3. Creșterea presiunii pe sistemul de asistență socială prin creșterea numărului persoanelor cu grad ridicat de risc de a rămâne fără adăpost.
4. Informarea deficitară face ca un mare număr de oameni să nu cunoască serviciile ce pot fi oferite de către stat persoanelor fără adăpost și, astfel, să nu îi poată îndruma pe aceștia către cei care i-ar putea ajuta.

B. Accesul redus la produse de bază fundamentale pentru persoanele fără adăpost*

Prin produse de bază fundamentale înțelegem, fără însă a ne limita la acestea: produse de igienă personală (săpun, șampon, șervețele/prosoape curate etc.), tampoane pentru femei, prezervative, scutece pentru bebelușii care sunt crescuți pe stradă.

Principalele cauze:

1. Prețul foarte ridicat al produselor de bază pentru persoanele fără adăpost.
2. Frica de stigmatizare și discriminare a persoanelor fără adăpost, unele dintre acestea nedorindu-și să acceseze serviciile unui adăpost sau centru rezidențial.
3. Birocrație excesivă și piedici care limitează posibilitatea instituțiilor publice de a oferi gratuit astfel de produse, în special către cei care nu au acte de identitate.
4. Încredere redusă a persoanelor fără adăpost la adresa adăposturilor și centrelor existente, existând deseori o frică inerentă față de autoritățile statului.

Consecințe:

1. Stimă de sine și igienă personală reduse pentru persoanele fără adăpost.
2. Creșterea ratei de respingere în societate și stigmatizare a persoanelor fără adăpost din cauza igienei precare (deși un mare număr de persoane fără adăpost își dorește să trăiască în condiții normale și de igienă și să nu fie etichetate automat ca fiind “oameni murdari”).
3. Creșterea riscului de dezvoltare tulburări psihologice, de comportament și adicții în cazul persoanelor fără adăpost, precum și scăderea generală a calității vieții.

C. Lipsa documentelor de identitate pentru un larg număr de persoane fără adăpost

Principalele cauze:

1. Lipsa domiciliului duce la imposibilitatea eliberării unor acte de identitate cu valabilitate mai mare de 1 an.
2. Plecarea din sistemul instituționalizat a tinerilor fără adăpost duce la pierderea domiciliului și, în timp, la pierderea documentelor.

Consecințe:

1. Imposibilitatea accesării beneficiilor sociale, educaționale și mai ales de sănătate de către persoanele fără adăpost care nu au documente de identitate.
2. Creșterea riscurilor asociate și a birocrăției în cazul anumitor evenimente nedorite de ordin medical sau infracțional.

3. Interes foarte scăzut din partea persoanelor fără adăpost pentru a depune eforturi în vederea obținerii unui act de identitate, nevăzând utilitatea acestui demers.
4. Persoanele fără adăpost pot obține în România doar acte de identitate provizorii, cu o durată foarte limitată de valabilitate, ceea ce duce la expirarea rapidă a acestora și repetarea situației de a rămâne fără acte de identitate.
3. Dificultatea oferirii de produse de bază fundamentale sau a unor servicii către persoanele fără acte de identitate.
4. Creșterea stigmatizării persoanelor fără adăpost și consolidarea sentimentului de “cetățeni de clasă inferioară” pentru aceștia.

D. Date statistice reale insuficiente cu privire la numărul și localizarea persoanelor fără adăpost

Principalele cauze:

1. Identificarea dificilă a persoanelor fără adăpost, fiind necesare resurse ample și de lungă durată pentru a localiza cu precizie aceste persoane și pentru a nu ajunge în situația unei duble numărări.
2. Lipsa actelor de identitate pentru un mare număr de persoane fără adăpost duce la dificultăți sporite în identificarea acestora și includerea în statistici.
3. Reticența persoanelor fără adăpost de a dezvălui către terți informații despre modul de viață sau alte elemente considerate personale.
4. Mobilitatea ridicată a persoanelor fără adăpost duce la dificultăți majore în localizarea acestora, în unele cazuri.
5. Costuri ridicate asociate unei cercetări aprofundate în domeniu, atât din perspectivă financiară, cât și ca timp și resurse umane calificate și empatică. |

Consecințe:

1. Dificultatea formulării și fundamentării de politici publice eficiente pentru un grup-țintă care este dificil de dimensionat, evaluat și localizat.
2. Imposibilitatea monitorizării și evaluării modului în care situația tinerilor și persoanelor fără adăpost evoluează în timp (și în același timp, pentru a vedea impactul/efectul anumitor politici).
3. Creșterea gradului de complexitate cu privire la oferirea de servicii sociale de către ONG-uri și instituții publice unui astfel de grup-țintă.
4. Grad ridicat de incertitudine cu privire la situația reală a persoanelor fără adăpost dintr-o comunitate (nu se poate determina cu exactitate sau cu un grad de încredere ridicat câte persoane sunt fără adăpost, câți sunt tineri, câți necesită îngrijiri medicale importante, câți pot fi reintegrați în sistemul educațional etc.).

E. Cooperare redusă între instituțiile și organizațiile care desfășoară activități pentru tinerii fără adăpost (atât intra-, cât și inter-sectorial)

Principalele cauze:

1. Comunicare redusă sau inexistentă între instituțiile publice și ONG-urile care desfășoară activități pentru tinerii fără adăpost sau au atribuții în domeniu.
2. Lipsa unei coordonări între actorii implicați, inclusiv la nivel legislativ, ceea ce duce la prevederi care nu sunt corelate și împart responsabilitatea către mai multe instituții într-un mod neunitar și care nu presupune colaborarea inter-instituțională.
3. Arhitectura legislativă nu încurajează/obligă la cooperare.
4. Prioritate general redusă acordată tinerilor fără adăpost.

Consecințe:

1. Coerență redusă a politicilor publice în domeniul tinerilor și persoanelor fără adăpost, blocându-se un număr mare de acțiuni de sprijin.
2. Cunoaștere limitată a cadrului de funcționare al sistemului de sprijin, astfel încât fiecare instituție și organizație cunoaște foarte bine propriile atribuții și servicii, dar foarte puțin din ale celorlalte.
3. Reducerea impactului programelor și politicilor orientate către tinerii și persoanele fără adăpost, fiind o lipsă de sinergie a eforturilor depuse în acest sens.

F. Tinerii fără adăpost nu beneficiază de o definiție și practică particularizată și comună

Principalele cauze:

1. Legislația națională definește "tinerii" ca fiind persoanele cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 de ani. În plus, fiecare instituție are propriile definiții atunci când își stabilește serviciile (majoritatea considerând tinerii până la 24/25/26 de ani, ca în majoritatea țărilor Uniunii Europene).
2. Existența unei confuzii cu privire la tinerii fără adăpost, care sunt deseori considerați a fi tinerii din sistemul de protecție (tinerii instituționalizați), într-un mod eronat.

Consecințe:

1. Potențial pierdut pentru tinerii fără adăpost din România, care pot avea acces la o serie de servicii și beneficii și au șanse mari de reintegrare în societate cu sprijinul corespunzător.
2. Grad de reintegrare socio-profesională mai scăzut în rândul tinerilor fără adăpost comparativ cu nivelul potențial.

3. După împlinirea vârstei de 18 ani, tinerii fără adăpost intră automat la categoria “persoană adultă”, beneficiind de aceleași servicii ca o persoană de 50 de ani, deși există diferențe radicale de nevoi, abordare și potențial de reintegrare.

3. Servicii neadecvate nevoilor reale și specificității vârstei tinerilor fără adăpost, care prezintă provocări importante de ordin psihologic, fizic, profesional, educațional.

G. Informare redusă în rândul persoanelor care interacționează în mod direct cu persoanele fără adăpost, în special din instituții conexe

Principalele cauze:

1. Lipsa unor programe speciale de pregătire și sensibilizare a personalului din instituții publice precum Poliția, biblioteci publice, instituții educaționale etc. pentru a putea identifica, preveni și comunica în mod eficient cu persoanele aflate în risc de a rămâne fără adăpost sau care sunt deja fără adăpost.

2. Grad redus de cunoștințe cu privire la harta serviciilor ce pot fi accesate de către persoanele fără adăpost. Astfel, în momentul în care personalul intră în contact cu persoane fără adăpost sau identifică tineri care riscă să ajungă fără adăpost în curând, aceștia nu cunosc decât în cazuri excepționale ce soluții au la îndemână și care ar fi pașii corecți de urmat.

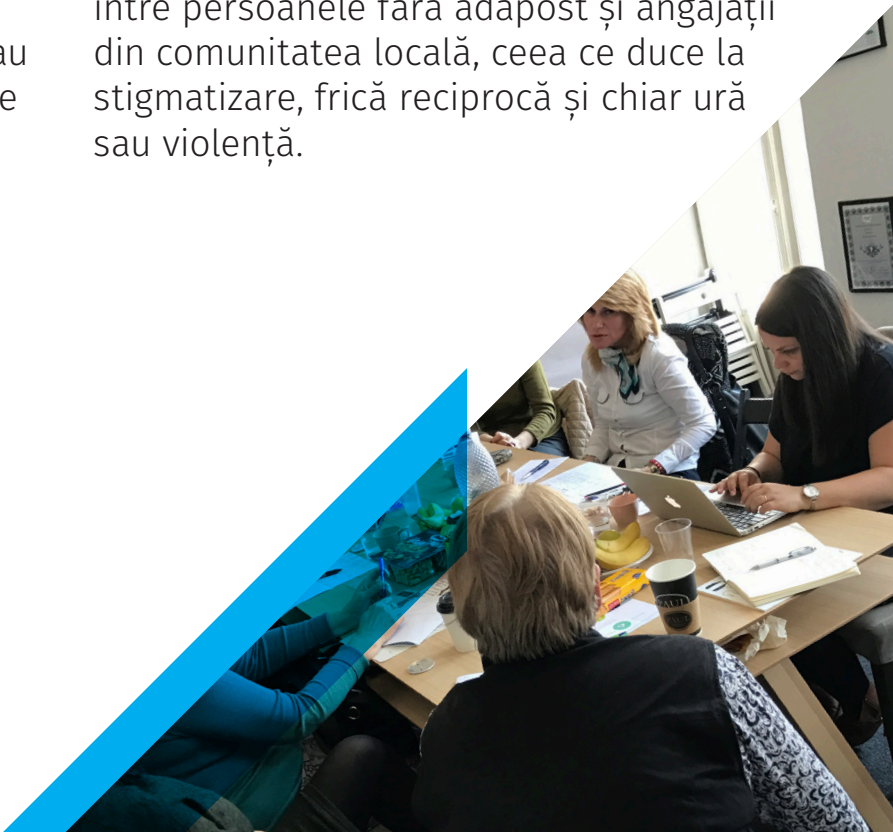
Consecințe:

1. Creșterea numărului tinerilor fără adăpost care ajung pe stradă sau în situația generală de a fi fără adăpost, deși situația ar fi putut fi evitată instituțional.

2. Contact slab și cooperare redusă între comunitatea locală și tinerii fără adăpost care locuiesc în zona respectivă.

3. Oferirea unui sprijin limitat, punctual, care deseori depinde de fiecare persoană în parte și de experiențele anterioare, nu de un cadru instituțional.

4. Creșterea gradului de neîncredere între persoanele fără adăpost și angajații din comunitatea locală, ceea ce duce la stigmatizare, frică reciprocă și chiar ură sau violență.

Soluții Potențiale Propuse

Grupul de Lucru pentru Tinerii fără Adăpost a analizat în detaliu fiecare Problemă Majoră Identificată și a identificat potențiale soluții pentru acestea, după cum este detaliat mai jos.

A

Lipsa/Ineficiența programelor de prevenție care să reducă riscul ca o persoană să ajungă în situația de a rămâne fără adăpost

1

Îmbunătățirea sistemului actual de monitorizare a evoluției tinerilor care ies din sistemul instituționalizat, cu oferirea de sprijin pentru angajare, dezvoltarea abilităților de viață independentă, ajutoare sociale, inclusiv prin parteneriate public-private.

2

Informarea opiniei publice cu privire la serviciile oferite deja de către sistemul de stat (ex: ajutoare de urgență, sprijin pentru plata chiriei).

3

Crearea unor centre integrate de consiliere și suport pentru tineri, care să sprijine și tinerii fără adăpost.

4

Crearea unui program educațional care să dezvolte abilitățile de locuire de bază pentru tinerii fără adăpost și tinerii instituționalizați.

5

Schimbarea viziunii de ajutor social dinspre presiunea pusă pe beneficiar pentru a accesa serviciile oferite de stat și ONG-uri către outreach (beneficiarul este direct vizat și invitat să acceseze serviciile).

6

Programe integrate de asistență oferite tinerilor fără adăpost: Punct Unic de Contact. În paralel, programe de formare pentru profesioniștii care fac parte din echipele de intervenție.

7

Armonizarea legislației drepturilor sociale ce pot preveni ca anumite persoane sau familii să ajungă în stradă.

8

Reducerea birocrăției și a termenelor pentru obținerea ajutoarelor sociale (de la 30 la 5 zile).

9

Încurajarea administrației publice locale să dezvolte programe la nivel local de prevenire în baza nevoilor identificate la nivelul comunității.

10

Creșterea investițiilor în programele de educație parentală.

11

Creșterea numărului de consilieri școlari (în prezent există și cazuri de 1 consilier la 2000 de elevi) astfel încât să fie acoperite nevoile în mod corespunzător. În paralel, consilierii școlari trebuie să aibă pregătirea necesară pentru prevenție și intervenție în cazul în care identifică potențiali tineri fără adăpost și cu eventual risc de abandon școlar.

12

Încurajarea unor programe educaționale de tip “caravană mobilă”, pe stradă, în locuri identificate strategic, dedicate tinerilor fără adăpost.

B

Accesul redus la produse de bază fundamentale pentru persoanele fără adăpost

1

Parteneriate cu producatorii locali ai produselor de bază și oferirea de facilități fiscale celor care sprijină într-un mod concret și măsurabil persoanele fără adăpost prin programe directe.

2

Instalarea de automate și puncte de ajutor pentru persoanele fără adăpost în locații-cheie, cu acces gratuit la produsele de bază de care au nevoie.

3

Încurajarea magazinelor sociale cu prețuri subvenționate pentru persoanele fără adăpost.

4

Distribuirea periodică, în rândul persoanelor fără adăpost, a unor produse/materiale igienico-sanitare de bază.

5

Crearea de magazine speciale în spitale și policlinici, de unde se pot lua gratuit produse de bază de către persoanele fără adăpost, fără proceduri birocratice sau necesitatea unor comportamente

Lipsa documentelor de identitate pentru un larg număr de persoane fără adăpost

1

Extinderea valabilității cărții de identitate provizorie la minimum 2 ani.

2

Acces extins la servicii cu cartea de identitate provizorie (sănătate, educație, ajutoare sociale).

3

Alocarea de străzi/adrese de către autoritățile publice locale care să fie dedicate persoanelor fără adăpost, în vederea întocmirii de acte de identitate.

Date statistice reale insuficiente cu privire la numărul și localizarea persoanelor fără adăpost

1

Realizarea unor evaluări în teren în vederea obținerii de date statistice și informații relevante cu privire la situația persoanelor fără adăpost.

2

Sprijinirea logistică a ONG-urilor și a altor instituții interesate să deruleze astfel de cercetări, cu sau fără finanțare nerambursabilă externă.

Cooperare redusă între instituțiile și organizațiile care desfășoară activități pentru tinerii fără adăpost (atât intra-, cât și inter-sectorial)

1

Crearea unei baze de resurse comune în domeniul persoanelor fără adăpost, în special la nivelul comunităților locale.

2

Încheierea unui protocol de colaborare inter-ministerială între Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației Naționale și Ministerul Tineretului și Sportului pe tematica tinerilor și persoanelor fără adăpost.

3

Creșterea cooperării în regim public-privat între instituțiile publice și ONG-urile, dar și companiile care pot avea un interes în domeniu (ex: companii care să distribuie gratuit produse de bază, într-un mod eficient și structurat).

4

Crearea unei rețele inter-instituționale dedicată grupurilor vulnerabile, inclusiv persoanelor fără adăpost. Rețeaua ar aduce împreună profesioniști (angajați, voluntari) din sectoarele public și privat, în vederea unei abordări integrate a problematicei persoanelor fără adăpost.

5

Crearea unor mecanisme și procese de consultare eficiente pentru crearea de măsuri care să poată fi implementate în cadrul parteneriatelor de tip public-privat.

6

Introducerea ca prioritate de finanțare a problematicei tinerilor fără adăpost în programele de finanțare nerambursabilă.

7

Sprijinirea creării de rețele informale în comunitățile locale care să ducă la creșterea coordonării și cooperării inter-instituționale la nivel local în domeniul grupurilor vulnerabile.

8

Organizarea de cursuri de formare cu participare cross-sectorială în vederea creșterii capacității de a răspunde nevoilor persoanelor aflate în grupuri vulnerabile. Aceste cursuri ar avea o componentă obligatorie de schimb de bune practici și experiențe, utilizând metode non-formale de învățare.

9

Crearea unor canale de comunicare între adăposturile unde se află tineri fără adăpost și unitățile școlare din raza teritorială, pentru a fi accesate bursele și facilitățile de reintegrare educațională existente.

Tinerii fără adăpost nu beneficiază de o definiție și practică particularizată și comună

1

Armonizarea cadrului legislativ în vederea identificării unei definiții comune a tinerilor, inclusiv a celor fără adăpost.

2

Crearea unor pachete de servicii diferențiate pentru tinerii fără adăpost, diferite de cele destinate copiilor și/sau adulților, care să fie adaptate nevoilor reale și particularităților vârstei.

Informare redusă în rândul persoanelor care interacționează în mod direct cu persoanele fără adăpost, în special din instituții conexe

1

Organizarea unor sesiuni de formare pentru personalul din bibliotecile publice, muzee și alte instituții cu acces la public care intră în contact cu tineri fără adăpost, astfel încât acesta să fie pregătit în mod corespunzător pentru acțiuni de prevenire și referire către instituțiile abilitate pentru soluționarea problemelor acestora.

2

Lansarea unor programe de formare și sensibilizare ("sensitivity training") pentru personalul instituțiilor care intră în contact cu persoanele fără adăpost, în vederea îmbunătățirii atitudinii față de acestea și pentru eficientizarea comunicării.

3

Realizarea de ghiduri "pe înțelesul tuturor" care să prezinte specificitatea tinerilor fără adăpost, infrastructura serviciilor existente, pașii pe care îi poate face oricine pentru a sprijini o persoană fără adăpost.

4

Profesionalizarea resurselor umane care lucrează cu persoanele și tinerii fără adăpost (și în general cu grupuri vulnerabile) prin introducerea unui stagiu obligatoriu de pregătire practică de minimum 4 luni pentru angajații din asistența socială. Practica s-ar desfășura în regim de voluntariat într-un ONG sau într-o altă instituție publică care lucrează direct cu grupuri vulnerabile, oriunde în lume.

Recomandări Generale

Având în vedere contextul prezentat anterior al tinerilor și persoanelor fără adăpost, formulăm următoarele recomandări generale pentru ameliorarea situației acestui grup-țintă și creșterea calității vieții, pe termen mediu și lung:

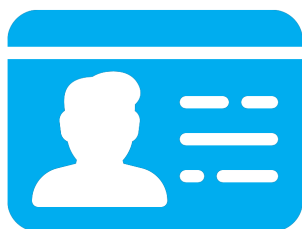
Îmbunătățirea cooperării inter-instituționale și trans-sectoriale la nivel european, național, județean și local între instituțiile publice și ONG-urile cu atribuții în domeniul persoanelor/ tinerilor fără adăpost.

Intensificarea eforturilor depuse în direcția prevenției, pentru a evita ca o persoană să ajungă în situația de a rămâne fără adăpost.

Definirea și particularizarea clară a tinerilor fără adăpost ca grup-țintă vulnerabil cu nevoi și oportunități specifice.

**Simplificarea procedurilor
de eliberare a actelor de
identitate pentru persoanele
fără adăpost.**

**Lansarea unor programe
de formare adresate atât
furnizorilor publici și privați
de servicii sociale, cât și
personalului din instituțiile
care lucrează cu publicul
(biblioteci, muzee, etc.)**

**Creșterea accesului
la produsele de bază
fundamentale și necesare
unei vieți normale și în
condiții de igienă pentru
persoanele fără adăpost.**

Având în vedere rezultatele Grupului de Lucru și utilitatea acestuia, ce acoperă nevoi reale la nivel de cooperare între stakeholderii relevanți, recomandăm cu fermitate încurajarea formării și operării de astfel de grupuri de lucru pe tematica tinerilor fără adăpost, dar și la nivelul altor grupuri vulnerabile, inclusiv la nivel oficial. În România există un număr foarte mare de organizații și instituții publice care aduc schimbări pozitive în comunitate, care oferă servicii de calitate și beneficiază de expertiză care se poate transla într-un nivel crescut al calității vieții pentru cei mai vulnerabili membri ai societății noastre. Însă dacă aceste organizații lucrează separat, impactul este limitat, iar deseori motivația se poate reduce în timp. Împreună, putem vorbi de sinergii și impact susținut.

Împreună, prin comunicare, coordonare și cooperare deschisă putem aduce tinerii fără adăpost înapoi în societate ca membri activi, care se pot bucura în mod egal de drepturile și responsabilitățile lor ca cetățeni ai României și Europei.

Mulțumim

JORG HUTTER
SONYA LABIDI

Mulțumim pentru întregul sprijin, pentru viziune, încredere și cooperare echipei Jugendbildung Hamburg, inițiatorii proiectului Overhope la nivel european.

Overhope

Parteneriate Strategice

Carta Albă pentru Tinerii Fără Adăpost din România este creată în cadrul proiectului Overhope, inițiat de Jugendbildung Hamburg (Germania). Proiectul este finanțat prin programul Erasmus+ și s-a derulat între anii 2014 - 2017, fiind implicate următoarele țări: România, Italia, Portugalia, Turcia, Belarus.

Prezentul material este co-finanțat de Uniunea Europeană prin programul Erasmus+, Acțiunea Cheie 2. Conținutul acestuia nu reprezintă în mod necesar poziția Uniunii Europene. Întreaga răspundere pentru conținut revine inițiatorilor.

**Cofinanțat prin
programul Erasmus+
al Uniunii Europene**

Carta Albă pentru Tinerii Fără Adăpost din România prezintă o imagine de ansamblu a situației tinerilor fără adăpost, pornind de la problemele principale identificate și continuând cu soluții concrete, precum și recomandări generale. Documentul este menit să stea la baza unor noi politici publice în domeniul persoanelor și tinerilor fără adăpost din România.

ASOCIATIA
**Young
Initiative**

www.younginitiative.org

